

Vážená paní doktorko,

v návaznosti na telefonát z minulého týdne Vám podáváme stručný přehled práv a povinností veterinárního lékaře v oblasti BOZP, pokud na svém pracovišti umožní praxi žáka nebo studenta střední školy:

1/ Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP)

Nejprve stručné terminologické vyjasnění: Pro soubor opatření, jejichž cílem je zajistit maximálně bezpečné pracovní prostředí a minimalizovat výskyt pracovních úrazů a nemocí z povolání, používá zákoník práce i ostatní právní předpisy název „bezpečnost a ochrana zdraví při práci“ (viz § 101 a násl. zákoníku práce). V praxi se pro tento termín vžila zkratka „BOZP“. Veřejnost si pod touto zkratkou nejčastěji představí povinná vstupní školení BOZP při nástupu do zaměstnání (konkrétně upravená v § 103 odst. 2 zákoníku práce), ta jsou ale jen jedním z opatření na ochranu bezpečí a zdraví zaměstnanců. V dalším textu užíváme zkratku „BOZP“ v jejím původním a správném smyslu slova, tedy jako soubor veškerých opatření, které je zaměstnavatel na svém pracovišti povinen uskutečňovat, aby na něm nedocházelo k úrazům, anebo aby těchto úrazů bylo co nejméně a byla z nich vyvozena poučení do budoucnosti.

Protože se při praxi žáků nebo studentů mimo školské zařízení u jiných právnických nebo fyzických osob setkává na jedné straně **povinnost školy zajistit BOZP při vzdělávání podle školského zákona** (zejm. § 29 odst. 2 školského zákona), a na straně druhé **povinnost zaměstnavatele zajistit BOZP na svých pracovištích všem fyzickým osobám, které se tam s jeho vědomím pohybují** (§ 101 odst. 5 ZP), vymezují právní předpisy jejich vzájemné kompetence následovně:

- a) **při praktickém vyučování se na žáky a studenty vztahují ustanovení zákoníku práce, která upravují mj. BOZP,**
- b) **žáci jsou na praxi vysílání na základě tzv. smlouvy o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování (dále „smlouva o praxi“), kterou škola uzavírá s poskytovatelem praxe,**
- c) **povinnou součástí smlouvy o praxi je popis opatření k zajištění BOZP – MŠMT k tomuto vydalo metodický pokyn, podle něž má poskytovatel praxe zajistit v zásadě stejnou ochranu bezpečnosti a zdraví při práci studentům jako vlastním zaměstnancům, s přihlédnutím k jejich věku, fyzickému a rozumovému rozvoji.**

Společným cílem školy i veterinárního lékaře je tedy zajistit studentům bezpečné prostředí při výkonu praxe, nikoli přenést na poskytovatele praxe odpovědnost za zajištění BOZP žáka, tím méně žáka postavit naroveň stálým zaměstnancům. Dle našeho názoru **nelze ani z § 65 odst. 2 školského zákona ani z jiného právního předpisu dovodit povinnost poskytovatele praxe zajistit žákům tzv. vstupní školení BOZP podle ust. § 103 odst. 2 zákoníku práce, neboť to je zaměstnavatel povinen zajistit pouze zaměstnancům.**

V každém případě **doporučujeme** (a obvykle to bude vyžadovat i smlouva o praxi), aby byli žáci a studenti srozumitelně **poučení o konkrétních rizicích a potenciálních nebezpečích konkrétního pracoviště, a aby podpisem stvrdili, že jim bylo tímto způsobem dáno poučení o BOZP.** Tímto způsobem vyhoví veterinární lékař požadavku školy, která ve smlouvě o praxi stanoví např.:

„Poskytovatel zajistí bezpečnost a ochranu zdraví žáků při výkonu praxe. Zajistí a prokazatelným způsobem zaznamenaná vstupní proškolení žáků o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci (BOZP) a požární ochraně (PO) se zaměřením k místu a typu vykonávané praxe, včetně proškolení BOZP a PO pracoviště (pohyb po pracovišti, včetně povolení vstupu do objektu atd.). Právní poměr žáků při praxi je stanoven zákoníkem práce a nařízením vlády č. 495/2001Sb., které upravují bezpečnost a ochranu zdraví, péči o pracovníky, pracovní podmínky žen a mladistvých, hodnocení zdravotních rizik ve vztahu ke konkrétní práci a míry rizikových faktorů pracovních

podmínek: Faktor Práce s biologickými činiteli; Kategorie 2, neuvedené faktory pracovních podmínek: Kategorie 1.“

2/ Úrazy a jiná škoda vzniklá při výkonu praxe

Na žáky a studenty je současně třeba důsledně dohlížet. Z ust. § 391 odst. 3 zákoníku práce vyplývá, že **za škodu vzniklou porušením právních povinností nebo úrazem při praktickém vyučování u právnické nebo fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním odpovídá právnická nebo fyzická osoba, u níž se praktické vyučování uskutečňovalo**. Pokud budou tedy studenti nebo žáci konat praxi u veterinárního lékaře a při té se jim přihodí úraz nebo nastane újma na majetku, ponese za ni zákonnou odpovědnost veterinární lékař. Jsme toho názoru, že této odpovědnosti se nelze platně smluvně zprostit.

Doporučujeme proto vždy **prověřit, zda jsou studenti a žáci pojištěni pro případ úrazu, který by se jim přihodil na stáži, a jaké konkrétní podmínky má v pojistné smlouvě sjednána škola, se kterou veterinární lékař uzavírá smlouvu o praxi**. I když bude ale student nebo žák pro tento případ pojištěn, stále si dokážeme představit komplikace, pokud by například pojišťovna pojistné plnění z důvodu výluky z pojištění nezaplatila, škola by nesprávně vyřídila likvidaci pojistné události apod. V takových případech bude dle našeho názoru v konečné instanci vždy ze zákona odpovídat za škodu způsobenou praktikantovi poskytovatel praxe, a vyloučit nelze ani možnost, že pojišťovna uplatní regresní nárok po veterinárním lékaři.

V každém případě doporučujeme prodiskutovat tuto otázku se školami, které studenty na praxi k veterinárním lékařům vysílají, a nechat si od nich předložit pojistné smlouvy, na které ve smlouvách o praxi odkazují.